

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
відділення поліції № 1 Хмельницького районного управління
поліції Головного управління Національної поліції в
Хмельницькій області

05.03.2026

м. Хмельницький, 2026

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 05.03.2026 групою національного превентивного механізму (далі – група НПМ) здійснено відвідування відділення поліції № 1 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області (далі – відділення поліції, ВП № 1).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Шейгец Оксана Миронівна, головний спеціаліст Відділення сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації (регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини);

Хруленко Галина Володимирівна, представник громадської організації.

Відділення поліції розташоване за адресою: 29016, м. Хмельницький, вул. Інститутська, 12/1.

Рябушенко Сергій Васильович, начальник відділення поліції №1 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області.

Відвідування відбулося у присутності:

Печеноги Вадима Вікторовича, заступника начальника відділення поліції №1 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області;

Урода Вячеслава Вячеславовича, тимчасово виконуючого сектору превенції відділення поліції №1 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області.

Загальна чисельність працівників Відділення поліції становить 75 штатних одиниць, з них 15 посад є вакантними.

Під час відвідування встановлено, що на вході до відділення поліції розміщена інформація про найменування органу поліції (фото 1).

У ВП № 1 організовано та здійснюється відеоспостереження біля входу до будівлі, у вестибюлі, черговій частині, коридорах, приміщеннях для прийому громадян, приміщеннях для проведення слідчих (розшукових) дій, кімнаті для конфіденційного побачення затриманої особи із захисником (адвокатом), а також у кімнаті для утримання затриманих осіб.

У доступних для огляду місцях розміщено попереджувальні інформаційні повідомлення про здійснення відеоспостереження у відділенні поліції.

Відповідно до вимог Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ

України від 18.12.2018 № 1026, передбачено можливість архівації відеоданих строком не менше 30 діб.

У приміщенні ВП № 1 розміщені інформаційні стенди для відвідувачів, зокрема з інформацією про дні та години прийому громадян керівництвом відділення поліції (фото 2).

У вільному доступі для відвідувачів розміщена скринька для заяв, скарг та пропозицій.

Під час відвідування встановлено, що у ВП № 1 впроваджено та функціонує система «Custody Records» – інформаційно-комунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України». Дана система забезпечує фіксацію всіх дій, які проводяться із затриманими особами в зонованих приміщеннях відділення поліції.

Облаштовано кімнати для прийому громадян, проведення слідчих дій, конфіденційного побачення затриманого із захисником (адвокатом), а також робоче місце інспектора з дотримання прав людини (фото 3, 4, 5).

Наказом Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області від 23.02.2026 № 217 «Про визначення посадових осіб, відповідальних за перебування затриманих осіб в Хмельницькому районному управлінні поліції ГУНП в Хмельницькій області та підпорядкованих підрозділах: відділенні поліції № 1, відділенні поліції № 2, відділенні поліції № 3, відділенні поліції № 4, відділенні поліції № 5, відділі поліції № 1, відділі поліції № 2 та відділі поліції № 3 Хмельницького РУП ГУНП в Хмельницькій області» у відділенні поліції призначено відповідальних за перебування затриманих осіб у підрозділі поліції.

Зазначені службові особи не входять до складу підрозділів органу досудового розслідування або оперативних підрозділів.

Відповідно до вимог підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у ВП № 1 обладнано одну кімнату для затриманих.

У ВП №1 проводяться щотижневі комісійні обстеження службових приміщень з метою виявлення заборонених предметів, які можуть бути використані як засоби катування або неналежного поведження.

У посадових інструкціях працівників ВП №1 містяться положення щодо заборони катувань відповідно до вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання.

У відділенні поліції ведуться журнали: інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги; реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції; обліку доставлених осіб, відвідувачів та запрошених; обліку осіб, поміщених до кімнат для затриманих відділення поліції № 1 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області. Також ведеться Книга приймання-здавання чергувань. Уся зазначена документація відповідає встановленим зразкам.

У день відвідування затримані чи доставлені особи у ВП № 1 не перебували.

Водночас упродовж 2025 року службовими особами ВП №1 здійснено 35 затримань, з яких: 20 — за вчинення адміністративних правопорушень; 15 — на підставі ухвал суду.

У 2026 році службовими особами ВП №1 здійснено 3 затримання: 2 - за вчинення адміністративних правопорушень, 1 - на підставі ухвал суду.

Під час відвідування встановлено, що затримання та доставлення осіб до відділення поліції у порядку статті 208 Кримінального процесуального кодексу України не здійснювалися.

За результатами вивчення журналу обліку осіб, поміщених до кімнати для затриманих, встановлено, що протягом 2025 року до цього приміщення було поміщено 19 осіб, а у 2026 році – 1 особу.

Аналіз журналу інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги свідчить, що у 2025 році відповідні центри було повідомлено про затримання 18 осіб, а у 2026 році – 1 особу.

У черговій частині відділення поліції в наявності дві аптечки для надання першої домедичної допомоги, у яких не виявлено медикаментів термін зберігання яких минув.

З метою отримання інформації про дотримання прав людини в діяльності відділення поліції проведено спілкування з 4 службовими особами органу поліції.

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницької смерті примусово утримуваним у відділенні поліції особам не зафіксовано.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування відділення поліції групою НППМ здійснено 15.03.2023, за результатами якого надано наступні рекомендації:

1. Хмельницькому районному управлінню поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області:

1.1. Забезпечити належну фіксацію перебування затриманих чи доставлених в органах поліції осіб, правильне ведення службової документації, визначеної Інструкцією.

1.2. Забезпечити завершення обладнання кімнати для конфіденційного побачення затриманого із захисником та кімнати для проведення слідчих дій у відповідності до вимог Інструкції.

1.3. Вжити заходів щодо забезпечення права на охорону здоров'я та медичну допомогу особам, що перебувають в органах поліції шляхом отримання відповідних сертифікатів щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги працівниками відділів поліції відповідно до Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115.

1.4. Забезпечити доступність приміщень відділення поліції для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

У ході відвідування встановлено, що рекомендації надані за результатами попереднього відвідування усунуті частково. Зокрема, не виконані рекомендації щодо доступності приміщень відділення поліції для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. Відповідно до підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції, у відділенні поліції функціонує одна кімната для затриманих. Основною вимогою щодо її функціонування є – забезпечення прав людини, безпеки, гідного ставлення та належних умов перебування у ній затриманих громадян.

Однак, у порушення підпункту 5 пункту 1 розділу VII Інструкції та вимог Додатку «Г» ГБН В.2.2-00032684-001:2023 «Об'єкти для утримання (розміщення, поміщення) осіб», затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.12.2023 № 1091, в кімнаті для затриманих вказаного ВП №1 відсутнє необхідне побутове обладнання та меблі, а саме: стіл для приймання їжі, лава (табуретки) та полиці для розміщення особистих речей (фото б).

2. У порушення вимог пункту 18.2 (с) Європейських пенітенціарних правил та вимог Додатку «Г» ГБН В.2.2-00032684-001:2023 «Об'єкти для утримання (розміщення, поміщення) осіб», затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.12.2023 № 1091, вказана кімната не обладнана кнопкою виклику персоналу ВП з метою негайного встановлення контакту з працівниками поліції. Європейський Комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у Дванадцятій Загальній доповіді [СРТ/Inf(2002)15] зазначив, що через відсутність кнопок виклику працівників поліції зростає небезпека несвоєчасного втручання в усілякі можливі інциденти.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 27 Конституції України).

3. У порушення статей 18¹, 32 Кодексу цивільного захисту України, у будівлі установи відсутнє найпростіше укриття, яке має забезпечувати можливість безпечного перебування під час надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

Відповідно до Державних будівельних норм України В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту», при проектуванні та реконструкції будівель державних установ з постійним перебуванням людей обов'язковим є облаштування споруд подвійного призначення або окремих укриттів.

Варто врахувати, що вимоги до укриттів були оновлені з урахуванням умов воєнного стану. Ситуація є особливо небезпечною з огляду на те, що упродовж тривалого періоду продовжуються ракетні та інші обстріли різних регіонів України, тому числі Хмельницької області. Це суттєво підвищує ризики для життя і здоров'я громадян у разі відсутності укриття.

Таким чином життя громадян, що перебувають у приміщенні відділення поліції знаходиться у небезпеці, а гарантовані державою права на безпеку та життя не забезпечуються.

У відділенні поліції розміщено інформацію щодо місць розташувань найближчого укриття, однак відсутні схеми евакуації під час повітряної тривоги до найближчого укриття, покажчики руху до нього, як це передбачено пунктом третім Розділу II Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України 09.07.2018 № 579.

Порушення права на охорону здоров'я (стаття 49 Конституції України, стаття 23 Закону України «Про Національну поліцію», Порядок підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115).

4. Відповідно до розділу III Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України та Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156, органи внутрішніх справ сприяють організації надання замісної підтримувальної терапії або проведення детоксикації адмінзатриманим. Однак, під час спілкування з інспекторами чергової частини ВП №1, які чергували у день відвідування, було з'ясовано, що вони не обізнані з порядком дій, передбаченим у разі затримання особи, яка потребує лікування препаратами замісної підтримувальної терапії.

5. Працівники поліції не ознайомлені із Порядком взаємодії закладів охорони здоров'я, територіальних органів внутрішніх справ, установ виконання покарань і слідчих ізоляторів у частині забезпечення наступності диспансерного спостереження за ВІЛ-позитивними особами, здійснення клініко-лабораторного моніторингу за перебігом хвороби та проведення антиретровірусної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України від 05.09.2012 № 692/775/1311/5, яким визначено алгоритм дій працівників поліції у разі затримання особи, яка потребує отримання препаратів антиретровірусної терапії.

Порушення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенція про права осіб з інвалідністю, стаття 26 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»).

6. У порушення пункту 11.5 Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (далі – ДБН В.2.2-40:2018) в приміщенні ВП № 1 не забезпечено доступність осіб з інвалідністю, які пересуваються за допомогою крісла колісного і милицях та інших маломобільних груп населення до санітарного вузла, оскільки дане приміщення знаходиться на другому поверсі відділення поліції, сходи до якого не обладнані відповідним пандусом чи підйомним механізмом.

Інші порушення

7. Зафіксовані факти неналежного ведення Книги приймання-здавання чергування (далі – Книга) (додаток 11 до Інструкції). Так, працівниками поліції не вносяться дані щодо «затриманих осіб за скоєння адміністративних правопорушень», що є порушенням пункту 25 Інструкції. Зокрема, 19.02.2026 затримано особу за скоєння адміністративного правопорушення, однак інформацію не внесено до Книги. Окрім того, не внесена інформація щодо поміщення даної особи до кімнати для затриманих осіб (фото 7, 8).

8. На входних дверях приміщення відділення поліції розміщено оголошення «Про призупинення проведення особистих прийомів громадян». В оголошенні зазначено, що у зв'язку із введенням правового режиму воєнного стану, з метою запобігання проникненню сторонніх осіб на територію Національної поліції України та недопущення пронесення вибухонебезпечних предметів на територію НПУ та її територіальних органів, особистий прийом громадян у Національній поліції України та її територіальних підрозділах не здійснюється.

Зазначене свідчить про обмеження права громадян на звернення шляхом особистого прийому.

Водночас частиною першою статті 22 Закону України «Про звернення громадян» передбачено, що керівники та інші посадові особи органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності, а також об'єднань громадян зобов'язані проводити особистий прийом громадян.

Відповідно до статті 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії таких обмежень.

Водночас не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 Конституції України.

Таким чином, право на особистий прийом керівниками та іншими посадовими особами органів влади й установ є одним із механізмів реалізації конституційного права на звернення, закріпленого статтею 40 Конституції України. Це право належить до категорії прав, які не можуть бути обмежені відповідно до приписів частини другої статті 64 Конституції України.

Крім того, серед законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, прийнятих Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України у зв'язку із введенням воєнного стану, відсутні акти, які б обмежували право громадян на звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також до посадових і службових осіб цих органів, у тому числі шляхом проведення особистого прийому.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Головному управлінню Національної поліції України у Хмельницькій області:

1.1. Забезпечити дієвий контроль за станом усуненням порушень і недоліків, виявлених в ході відвідування, а також причин і умов що їм сприяли;

2. Відділення поліції № 1 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області:

2.1. Забезпечити належні умови тримання доставлених та затриманих осіб у кімнаті для затриманих відповідно до вимог національного та міжнародного законодавства;

2.2. Забезпечити належне інформування осіб, які перебувають у приміщенні відділення поліції, шляхом розроблення та розміщення схем евакуації під час сигналу «Повітряна тривога» до найближчого укриття, а також встановлення відповідних покажчиків напрямку руху до укриття.

2.3. Вжити заходи щодо вивчення службовими особами відділення поліції алгоритму дій у разі затримання особи, яка потребує отримання препаратів антиретровірусної терапії;

2.4. Забезпечити проведення особистого прийому громадян керівниками та іншими службовими особами відділення поліції.

2.5. Ужити заходів спрямованих на забезпечення вільного доступу до приміщень відділення поліції особам з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Додаток: фотоматеріали на 2 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НІМ
головний спеціаліст Відділення сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**

Оксана ШЕЙГЕЦ

фото 1

фото 2

фото 3

фото 4

